

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Vojtěcha Šimíčka, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **B. E.**, zastoupený Mgr. Eduardem Benešem, advokátem se sídlem Praha 9, Na Rozcestí 6/1434, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2007, č. j. 47 Az 8/2007 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátu stěžovatele Mgr. Eduardu Benešovi **se určuje** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 2. 4. 2007, č. j. OAM-10-134/LE-03-07-2007 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalované Ministerstvo vnitra jako zjevně nedůvodnou zamítlo, žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění do 31. 8. 2007 (dále jen „zákon o azylu“).

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Praze žalobou, který ji rozsudkem ze dne 31. 5. 2007, č. j. 47 Az 8/2007 - 36, zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku krajský soud uvedl, že žalobce neuváděl žádné důvody podřaditelné pod § 12 zákona o azylu, a proto byl žalovaný oprávněn žádost zamítnout v tzv. zkráceném řízení podle § 16 zákona o azylu. Ve shodě s žalovaným neshledal krajský soud důvody, jež žalobce vedly k odchodu z jeho země původu, za azylově relevantní, neboť věrohodným

způsobem nedoložil, že by událost, ke které došlo v roce 2007 (tj. rozházené věci na pokoji v ubytovně) měly jakoukoli souvislost s činností policie. Obava žalobce o jeho život tak vychází pouze z ničím nepodložených domněnek. Na tomto závěru nic nemění ani zpráva nevládní organizace o situaci v zemi původu stěžovatele, na niž v žalobě odkazuje, neboť žalobce zde, podle svého tvrzení, jiné problémy neměl. Zmínky o politických aktivitách svého nadřízeného uvedl žalobce teprve v žalobě, navíc toto nové tvrzení nemá souvislost s žádným z azylově relevantních důvodů. Dokonce ani pokud jde o smrt spolupracovníka si není žalobce jistý, zda ji měly na svědomí policejní nebo jiné státní orgány a jedná se opět pouze o jeho nepodložené domněnky, z nichž nelze pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu vyvodit. Žalobce se nepokusil ani obrátit na příslušné státní či jiné orgány se žádostí o pomoc, a proto ani nelze důvodně tvrdit, že by mu byla odepřena. Krajský soud rovněž poukázal na skutečnost, že od událostí týkajících se žalobcova nadřízeného a spolupracovníka uplynula poměrně dlouhá doba, po niž žalobce v zemi původu pobýval bez potíží. Odmítl i námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu, potažmo nepřezkoumatelnosti, neboť žalovaný, jak vyplývá ze spisu, se všemi tvrzeními žalobce zabýval a opatřil si dostatek podkladů pro své rozhodnutí. Taktéž v aplikaci § 14a zákona o azylu neshledal krajský soud pochybení, neboť žalobce své námitky mířící proti neudělení doplňkové ochrany odůvodnil pouze odkazem na podkladové materiály.

Rozsudek napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností s odkazem na důvody vyplývající z ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a c) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel odkazuje na § 12 písm. a) a b) a § 2 odst. 6 zákona o azylu; zde užitý pojem *pronásledování* označuje za odraz definice uprchlíka v čl. 1 a 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z r. 1951, ve znění protokolu z roku 1967. Vzhledem k tomu, že je těmito mezinárodními úmluvami Česká republika vázána, musí být § 2 odst. 6 zákona o azylu vykládán ve světle citovaného ustanovení. Za *pronásledování* tedy stěžovatel považuje ohrožení života nebo svobody a opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou spjata s opatřeními, která zasahují do občanských a politických práv jednotlivce. Stěžovatel trvá na tom, že podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu splňuje, neboť mu ze strany státních orgánů (policie) hrozí *pronásledování*. Znovu opakuje sled událostí okolo zatčení svého nadřízeného (pana E. v zemi populárního, ale pro vládní stranu nebezpečného politického činitele) a nátlak vládních jednotek, aby jim byly prozrazeny informace o tom, kde jsou ukryté diamanty. Stěžovatel je přesvědčen, že z titulu svého zaměstnání v diamantových dolech není problém ho nalézt, protože figuruje na dostupném seznamu zaměstnanců. Závěrem odkazuje stěžovatel na webové stránky nevládní organizace *Human Rights Watch*, na nichž je zveřejněna zpráva o situaci v republice Sierra Leone. Z té vyplývají trvající problémy ve fungování policie, armády a soudů, podkopávající snahy o zavedení právního státu. Je zde také uvedeno, že v průběhu let 2006 a 2007 docházelo k mnohým porušením občanských a politických práv, korupci a nemožnosti domoci se spravedlivého procesu, a to i přes současné snahy organizací *JSDP* a *UNIOSIL* (a výcvikového programu *Commonwealth-run* v letech 1998 až 2005). Stěžovatel se tedy cítí ze strany státních orgánů a policie ohrožen a je přesvědčen, že není schopen domoci se ochrany či spravedlivého zadostiučnění. Z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k věci poukazuje na skutečnost, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádnou skutečnost svědčící pro závěr, že by v zemi původu mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Z kasační stížnosti nevyplývá jediná skutečnost, která by závěr správního orgánu zpochybňovala; zmínku o potížích s policií uvedl stěžovatel teprve v podané žalobě, i když mu nic nebránilo uplatnit ji již ve správním řízení. Z tohoto důvodu také žalovaný spatřuje v jednání stěžovatele účelovost a nevěrohodnost, neboť jeho tvrzení jsou pouhé ničím nepodložené domněnky. Z těchto důvodů navrhuje, aby kasační stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem jeho vlastních zájmů.

Úvodem Nejvyšší správní soud uvádí, že zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou provedenou zákonem č. 350/2005 Sb., s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán např. v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

Pokud jde o konkrétní tvrzení stěžovatele v průběhu správního řízení, jež dle jeho názoru prokazují pronásledování jeho osoby v zemi původu, v kontextu ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu lze konstatovat, že stěžovatel skutečně neuvedl žádné skutečnosti, které by byt jen naznačovaly, že by byl ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných (§ 12 zákona o azylu). Jeho argumentace byla vystavěna na pouhé spekulativní obavě z nátlaku, výhrůžek či útoků policie, k nimž však fakticky nikdy nedošlo. Podezření, že to byla právě policie, která vnikla do jeho obydlí a ponechala zde rozházené věci, je (což připouští sám stěžovatel) taktéž založena na pouhé domněnce. Jediné útoky, které stěžovatel popisuje, směřovaly vůči jeho bývalým spolupracovníkům, a to pro jejich údajnou povědomost o místě ukrytí

diamantů, případně pro jejich politickou činnost. Žádný z těchto útoků však nemířil přímo na stěžovatele. Na stěžovateli tak ve správním řízení především leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů, které však neunesl (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 - 37, dostupný z <http://www.nssoud.cz>).

Nelze dále přehlédnout, že se stěžovatel ani nepokusil řešit svou situaci se státními orgány, a proto nelze predikovat, že by mu pomoc ze strany orgánů veřejné moci byla skutečně odepřena (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, dostupný z <http://www.nssoud.cz>). Rovněž stěžovatel v průběhu správního řízení ani nenaznačil, že by jeho obava z pronásledování byla zapříčiněna důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, <http://www.nssoud.cz>). Navíc i podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, dostupného z <http://www.nssoud.cz>, platí, že: „Pokud žadatel o udělení azylu není vystaven žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů, resp. nemá z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach, popř. takové skutečnosti ve správním řízení vůbec netvrdí, pak nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a to i přes skutečnost, že pochází ze země s nedemokratickým a autoritativním režimem, který zásadním způsobem diskriminuje a potlačuje opozici, resp. osoby zastávající politicky odlišné názory.“

Další stížní námitky míří proti závěru žalovaného o neudělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu). Doplňkovou ochranu je možné přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, existuje-li důvodná obava, že by mu po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy (uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky). Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoli procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu (k tomu viz rozsudek devítičlenného rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, dostupný z <http://www.nssoud.cz>); současně platí, že „okolnosti stanovené jako překážky vycestování v § 91 zákona o azylu (nyní doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu), nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2006, č. j. 5 Azs 7/2003 - 60, dostupný na <http://www.nssoud.cz>). Důvody pro udělení doplňkové ochrany stěžovatel spatřuje v hrozícím pronásledování ze strany policie, proti němuž není schopen se bránit účinnými právními prostředky.

Vyhodnocení *nebezpečí vážné újmy* představuje typický neurčitý právní pojem a jeho naplnění závisí vždy na úvaze správního orgánu, který vychází kazuisticky ze skutkových okolností konkrétního případu, z informací o zemi původu žadatele, a dále především z věrohodnosti tvrzení předložených žadatelem o udělení mezinárodní ochrany.

Je nepochybné, že intenzita nebezpečí vážné újmy (zde mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání) musí vykazovat určitou úroveň. To platí i o riziku, že k této vážné újmě dojde (obdobně viz rozsudky ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008 - 79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007 - 49, oba dostupné z <http://www.nssoud.cz>). Dovedli-li žalovaný i krajský soud, že reálnost rizika pronásledování snižuje v přezkoumávaném případě už jen samotný fakt, že stěžovatel sám s jistotou neví, kdo stál za incidentem, při němž mu byly prohledány a rozházeny věci na ubytovně, a tudíž lze jen stěží dovodit, že právě policie bude v pronásledování stěžovatele po jeho návratu do země původu pokračovat, když nebylo prokázáno, že by o jeho osobu stěžovatele měla zájem před opuštěním země, postupovali v souladu s ustálenou judikaturou (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 - 40, publikovaný pod č. 260/2004 Sb. NSS). Tuto skutečnost vzal ostatně žalovaný v potaz a opřel se o ni v odůvodnění svého rozhodnutí.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou, a proto ji také podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta. Ustanovenému zástupci stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. studium spisu na počátku zastupování (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 44, dostupné na www.nssoud.cz) a sepis podání v celkové výši 4200 Kč, dále náhrada hotových výdajů ve výši dvojnásobku paušální částky dle § 13 odst. 3 vyhlášky, tj. 600 Kč, a konečně daň z přidané hodnoty ve výši 912 Kč, celkem tedy 5712 Kč. Nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů v souvislosti s podáním návrhu na opravu zřejmě nesprávnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud neuznal, neboť tento návrh nelze subsumovat pod některý z úkonů ve smyslu § 11 citované vyhlášky. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu